

I dag våknet vi til krig i Europa

Taler

Jonas Gahr Støre

Dato

24 februar 2022

Sted

Marmorhallen, Oslo

Omstendigheter

Pressekonferanse om Russlands angrep på Ukraina

- 1 I dag våknet vi til krig i Europa. Vi har lenge fryktet at Russland ville gå til et massivt militært angrep på Ukraina. Det skjer nå.

- 5 I morges våknet ukrainere til luftangrep og flyalarmer som har vedvart utover formiddagen. Barn og sivile søker seg nå til bomberom og folk hamstrer mat og bensin eller legger på flukt.

Det er sterke bilder.

- 10 Vi må være forberedt på at vi vil se ødeleggelse, lidelse og død i timene og dagene som kommer.

- Angrepet vi nå ser er et angrep på Ukrainas frihet til å bestemme over eget land. Det er også et angrep på det frie, demokratiske Europa. Der et angrep på en
15 rettsorden som verden bygger på for vår sikkerhet.

- Norge fordømmer på det sterkeste Russlands militære angrep på Ukraina. Angrepet er et alvorlig brudd på folkeretten. Norge fordømmer også det hviterussiske regimets deltakelse i Russlands angrep mot Ukraina fra
20 hviterussisk territorium.

La det ikke være tvil: Russiske myndigheter har det fulle og hele ansvaret for det som er et tidsskille for Europa og en ny tid i europeisk sikkerhet.

- 25 Norge står sammen med våre allierte i NATO, våre partnere i EU og FN i kravet om at Russland umiddelbart stanser angrepet og søker en fredelig løsning.

Norge er i tett kontakt med våre allierte og europeiske partnere.

30

Jeg hadde i går samtaler med EUs ledere og har i dag snakket med den finske presidenten, statsministeren i Sverige, Nederland og Storbritannia.

35

Vi har gjennom dagen også deltatt i NATOs råd og håndtering. Og i morgen blir det et digitalt toppmøte i NATO av NATOs medlemmer, EU-kommisjonens leder og Sverige og Finland.

40

I tråd med NATOs rutiner har forsvarssjefen iverksatt planlagte tiltak for å styrke Forsvarets årvåkenhet og beredskap. Dette har vi gode planer for.

NATO har også iverksatt tiltak for å beskytte medlemsland som trenger alliert støtte for å ivareta sin sikkerhet. Norge tar del i løpende vurderinger av dette.

45

Dette er gjort for å sikre medlemslandene og er utelukkende defensive og godt planlagte tiltak i NATO.

50

EU, USA og Storbritannia jobber nå også på spreng med ytterligere økonomiske sanksjoner, i tillegg til de som kom etter det jeg vil kalle annekteringene av Øst-Ukraina de siste dagene. Altså nye sanksjoner på grunnlag av det massive angrepet mot Ukraina. Norge er i tett kontakt med EU om dette og er rede til å slutte seg til disse sanksjonene på kort varsel.

55

Norge bidrar også til å sette situasjonen på agendaen i FNs sikkerhetsråd. Sammen med andre medlemsland jobber Norge med en resolusjon som fordømmer Russlands handlinger, brudd på folkeretten og brudd på FN-pakten.

60

Norge stiller allerede opp med humanitær, økonomisk og politisk støtte til Ukraina.

Vi vil stille opp mer i tiden fremover.

65

Vi øker nødhjelpen til Ukraina med 250 millioner kroner og utenriksministeren har mer detaljer om dette.

Jeg vet at mange nordmenn i dag kjenner på uro. Noen er redde. Jeg forstår det.

70 Jeg vil derfor understreke: Vi ser i dag ikke forhøyet militær aktivitet i våre nærområder.

Men som en del av vår beredskap i en slik situasjon øker vi årvåkenheten også i vårt land og nærområder og vi følger situasjonen svært tett. Det har vi rutiner for. Det har vi erfaringer med. Og det er godt planlagt, og gjennomføres på god
75 og oversiktlig måte.

Land velger ikke sin geografi, og vårt naboskap med Russland krever at vi har kontakt og dialog også i denne situasjonen for å ivareta spørsmål som angår begge land. Det har vi lang erfaring med gjennom vekslende tider i det
80 internasjonale samfunnet. Og det har tjent begge parter. Og det vil Norge fortsette med.

Russlands myndigheter gjør dette vanskelig. Et så alvorlig brudd på folkeretten gjør at vi må reagere. Men det er viktig for meg å understreke at vi ikke reagerer
85 mot det russiske folk. Folk fra Russland og Ukraina som oppholder seg i Norge skal føle seg trygge. Vi reagerer mot et autoritært regime, som ikke har respekt for verdier som for oss er grunnleggende knyttet til demokrati, frihet, rettsstatsprinsipper og andre lands suverenitet.

90 Jeg vil gjenta at uløste spørsmål i Europa må løses fredelig på politisk og diplomatisk vis. Det er ingen andre kontinent i verden som har så mange rutiner, virkemidler, avtaler, konvensjoner og forum til å løse tvistesporsmål mellom land, enn Europa. Det pålegger politiske ledere et ansvar å bruke de metodene for å løse de spørsmålene. Desto mer alvorlig er det når ledere, på
95 egenrådlig vis, velger så åpenbart å bryte dem.

Derfor er det slik at krig i Europa er ikke og kan ikke være en varig løsning. Det må vi si klart ifra om. Vi står sammen med allierte og partnere, og jeg vil si et helt verdenssamfunn, i å markere dette i dag.

100

Kilde

www.regjeringen.no

URI

<https://www.virksommeord.no/tale/i-dag-vaknet-vi-til-krig-i-europa>

105